

Sygn. akt IV CSK 647/18

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Władysław Pawlak

w sprawie z powództwa „S.” Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością
w G.

przeciwko Skarbowi Państwa - Rejonowemu Zarządowi Infrastruktury
w B.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 czerwca 2019 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony powodowej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 13 czerwca 2018 r., sygn. akt V AGa [...],

1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

**2. zasądza od strony powodowej na rzecz Skarbu Państwa
- Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej kwotę 2700
(dwa tysiące siedemset) zł, tytułem kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

W związku ze skargą kasacyjną strony powodowej „S.” sp. z o.o. w G. od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 czerwca 2018 r., sygn. akt V AGa [...] Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Tylko na tych przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie o przyjęciu lub odmowie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

Dopuszczenie i rozpoznanie skargi kasacyjnej ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne. Zatem nie w każdej sprawie, skarga kasacyjna może być przyjęta do rozpoznania. Sąd Najwyższy nie jest trzecią instancją sądową i nie rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia. W judykaturze Sądu Najwyższego, odwołującej się do orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka w Strasburgu, jeszcze w okresie obowiązywania kasacji zostało utrwalone stanowisko, że ograniczenie dostępności i dopuszczalności kasacji nie jest sprzeczne z Konstytucją RP, ani z wiążącymi Polskę postanowieniami konwencji międzynarodowych (por. uzasadnienie uchwały składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 17 stycznia 2001 r., III CZP 49/00, OSNC 2001, nr 4, poz. 53).

Podstawowym celem postępowania kasacyjnego jest ochrona interesu publicznego przez zapewnienie jednolitości wykładni oraz wkład Sądu Najwyższego w rozwój prawa i jurysprudencji (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 lutego 2000 r., II CZ 178/99, OSNC 2000, nr 7-8, poz. 147).

W skardze kasacyjnej skarżąca zarzuca naruszenie prawa materialnego, tj. art. 451 § 3 k.c. przez przyjęcie, że pomimo braku wyraźnego oświadczenia dłużnika (strony pozwanej Skarbu Państwa - Rejonowego Zarządu Infrastruktury w B.) spełnione przez niego świadczenie, jeżeli ma on względem powoda (wierzyciela) kilka długów wymagalnych nie może być zaliczone przez wierzyciela na

poczet długu najdawniej wymagalnego; art. 647¹ k.c. przez przyjęcie, że podwykonawca (powód) nie był i nie jest uprawniony do dochodzenia od inwestora (pozwanego Skarbu Państwa - Rejonowego Zarządu Infrastruktury w B.) zapłaty za roboty, za które ten zapłacił wcześniej generalnemu wykonawcy; naruszenie prawa procesowego, tj. art. 382 k.p.c. w zw. z art. 233 § 1 k.p.c. wskutek orzekania przez Sąd drugiej instancji jedynie na podstawie części zgromadzonego w sprawie przez Sąd pierwszej instancji materiału dowodowego i błędną jego wykładnię oraz dokonania przez Sąd Apelacyjny nie swobodnej oceny dowodów, a dowolnej oceny tych dowodów oraz przyjęcie wbrew zgromadzonym dowodom, że powód miał świadomość co zawierał załącznik do faktury generalnego wykonawcy i mimo wyraźnego oświadczenia pozwanego powód dokonał błędnego księgowania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżąca oparła na przesłankach uregulowanych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c. Przesłanka ta nie została spełniona.

Według ugruntowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego, przedstawienie okoliczności uzasadniających rozpoznanie skargi kasacyjnej ze względu na przesłankę istotnego zagadnienia polega na sformułowaniu tego zagadnienia i wskazaniu argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Musi przy tym chodzić o zagadnienie nowe, dotychczas nierozpatrywane w judykaturze, które zarazem ma znaczenie dla rozpoznania wniesionej skargi kasacyjnej oraz innych podobnych spraw (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 maja 2001, II CZ 35/01, OSNC 2002, nr 1, poz. 11, z dnia 11 stycznia 2002, III CKN 570/01, OSNC 2002, nr 12, poz. 151, z dnia 21 czerwca 2016 r., V CSK 21/16, nie publ., z dnia 15 czerwca 2016 r., V CSK 4/16, nie publ.).

Strona powodowa poza powołaniem się na podstawę przyjęcia skargi kasacyjnej z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. nie sformułowała zagadnienia prawnego, ani też nie wykazała zaistnienia go, w stanie faktycznym tej sprawy.

Przewidziana w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. oczywista zasadność skargi kasacyjnej zachodzi wówczas, gdy z jej treści, bez potrzeby głębszej analizy oraz szczegółowych rozważań, wynika, że przytoczone podstawy kasacyjne uzasadniają uwzględnienie skargi. W wypadku, gdy strona skarżąca twierdzi, że jej skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, powinna przedstawić argumentację prawną,

wyjaśniającą w czym ta oczywistość się wyraża oraz uzasadnić to twierdzenie. Powinna w związku z tym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia prawa materialnego i procesowego, polegającą na jego oczywistości *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 stycznia 2003 r., V CZ 187/02, OSNC 2004, nr 3, poz. 49, z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 75, z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nie publ., z dnia 29 kwietnia 2015 r., II CSK 589/14, nie publ.). Przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej nie jest oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 października 2015 r., IV CSK 189/15 nie publ. i przywołane tam orzecznictwo).

Oczywistej zasadności skargi kasacyjnej skarżący upatruje w naruszeniu wskazanych w jej zarzutach przepisach prawa procesowego i prawa materialnego. W pierwszym rzędzie należy zwrócić uwagę, że podstawą skargi kasacyjnej nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (art. 398³ § 3 k.p.c.). W związku z czym, w orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że skarga kasacyjna nie może być oparta na zarzucie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. określającego kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 23 września 2005 r., III CSK 13/05, OSNC 2006, nr 4, poz. 76, z dnia 24 listopada 2005 r., IV CSK 241/05 nie publ., z dnia 26 kwietnia 2006 r., V CSK 11/06, nie publ., z dnia 8 października 2009 r., II CSK 222/09, nie publ.).

Sąd drugiej instancji miał na uwadze okoliczność, iż w dniu 16 września 2015 r. pomiędzy generalnym wykonawcom („M.” sp. z o.o.) a powodem została zawarta umowa przelewu m.in. wierzytelności wynikającej z faktury nr [...] /2015 z dnia 26 sierpnia 2015 r. na kwotę 178 350 zł. W dniu 21 września 2015 r. pozwany dokonał wpłaty na rzecz powoda tytułem należności za fakturę o tym numerze. W konsekwencji Sąd Apelacyjny uznał, że powód nie mógł na podstawie art. 451 k.c. zaliczyć tej wpłaty na poczet innych należności. Zawierając bowiem umowę przelewu wierzytelności powód zdawał sobie sprawę lub przynajmniej powinien mieć wiedzę co do tego, tytułem jakich robót została ta faktura wystawiona i że roboty te

są tożsame z robotami określonymi przez powoda w fakturze nr [...] /15. Do faktury nr [...] /2015 z dnia 26 sierpnia 2015 r. zostały dołączone protokoły odbioru robót. Dlatego w ocenie Sądu drugiej instancji z zestawienia treści faktury nr [...] /15 i wskazanego tam zakresu robót oraz protokołu sporządzonego do faktury wystawionej przez generalnego wykonawcę wynika, że jest to ten sam zakres robót. W tej sytuacji, Sąd Apelacyjny stwierdził, że pozwany w sposób dostateczny wyraził wolę odnośnie do wskazania długu, który chciał zaspokoić, a w związku z czym z wpłaty w kwocie 178 350 zł dokonanej przez pozwanego w dniu 21 września 2015 r., kwota 159 000 zł powinna być zaliczona na należność główną z faktury nr [...] /15, czyli za roboty wskazane w fakturze nr [...] /2015 z dnia 26 sierpnia 2015 r.

Przedstawione więc w pisemnych motywach zaskarżonego wyroku jego podstawy faktyczne i prawne nie upoważniają do stwierdzenia, że zapadł on z oczywistym naruszeniem prawa, jako podstawy przyjęcia skargi kasacyjnej w powyższym rozumieniu.

Z tych względów Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., a o kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 99 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c. i art. 391 § 1 k.p.c. w zw. z art. 32 ust. 3 ustawy z dnia 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. 2016, poz. 2261 ze zm.). Na zasądzone koszty składa się wynagrodzenie za zastępstwo procesowe ustalone według minimalnej stawki taryfowej (§ 2 pkt 6 w zw. z § 10 ust. 4 pkt 2 i § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie Dz. U. 2015, poz. 1800, ze zm. w zw. z § 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie opłat za czynności adwokackie, Dz. U. 2016, poz. 1668).